

Protocol Meldcode en Meldplicht 2026 -2030

Inhoud

Informatie over de Meldcode en de Meldplicht.....	3
Meldcode	4
Meldplicht.....	9

Informatie over de Meldcode en de Meldplicht

Meldcode

De wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling verplicht onderwijspersoneel om een vijfstappenplan te gebruiken als ze het vermoeden hebben van kindermishandeling en/of huiselijk geweld. Het vijfstappenplan staat in het volgende hoofdstuk uitgelegd.

Wat vinden wij onder huiselijk geweld/kindermishandeling vallen?

- Het (dreigen met) geweld, op enig locatie, door iemand uit de huiselijke kring (denk aan (ex)partners, gezinsleden, familieleden en huisgenoten).
- Onder geweld wordt verstaan: de fysieke, seksuele of psychische aantasting van de persoonlijke integriteit van het slachtoffer, verwaarlozing, daaronder ook begrepen ouderenmishandeling, eer-gerelateerd geweld en vrouwelijke genitale verminking.

Meldplicht

De wet bestrijding seksueel misbruik en seksuele intimidatie in het onderwijs wordt ook wel de Meld-, overleg- en aangifteplicht genoemd. Deze wet verplicht alle medewerkers die het vermoeden hebben van, of informatie krijgen over, een mogelijk zedendelict door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling onmiddellijk door te geven aan het bevoegd gezag. Het proces dat je moet volgen, bestaat uit 6 stappen. Die staan beschreven in een volgend hoofdstuk.

Wat vinden wij onder een seksueel misbruik vallen?

- Elk geval van seksueel misbruik is strafbaar en valt in Nederland onder de noemer seksueel misdrijf. De term 'misbruik' vertelt vooral iets over de ongelijke relatie tussen dader en slachtoffer, terwijl 'misdrijf' de formele juridische kwalificatie is van de daad. Onder deze juridische noemer valt verkrachting, aanranding, kinderporno, online seksueel misbruik (grooming) en seksueel misbruik.

Seksueel misbruik is de term die in de hulpverlening en maatschappij wordt gebruikt. Het definieert wat er gebeurt en waarom het fout is.

Kenmerk

Er is altijd sprake van een ongelijkwaardige situatie of machtsverschil (zoals tussen een volwassenen en een kind, of een leerkracht en een leerling).

Focus

Het benadrukt dat de pleger misbruik maakt van de afhankelijke positie, het vertrouwen of het lichaam van het slachtoffer voor eigen seksuele bevrediging.

Meldcode

Het protocol

- Is gebaseerd op de Wet Meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling inclusief het afwegingskader voor het onderwijs.
- Bestaat uit een vijfstappenplan vanaf het eerste vermoeden van kindermishandeling of huiselijk geweld tot aan het moment dat er beslist moet worden of er een melding moet worden gedaan.
- Is opgedeeld in drie onderdelen aan de hand van de verantwoordelijkheden van de medewerkers binnen de school.

Voor de verschillende functies binnen onze school gelden verschillende verantwoordelijkheden ten aanzien van de meldcode. In kolom 1 staan de medewerkers met een signaleringsverantwoordelijkheid vermeld. (Zij zetten stap 1 en 2.) In kolom 2 staan de medewerkers met een signalerings- en bespreekverantwoordelijkheid. (Zij zetten stap 1, 2, 3 en denken mee in stap 4.) In kolom 3 staan de medewerkers met een signalerings-, bespreek- en handelingsverantwoordelijkheid (zij zetten in principe alle stappen.)

Kolom 1	Kolom 2	Kolom 3
Conciërge	Leerkracht	KC'er (kwaliteitscoördinator)
Klassen- of onderwijsassistent	Remedial Teacher	Aandachtsfunctionaris Kindermishandeling
Administratief medewerker	Logopedist	School Maatschappelijk werk
Medewerker Buitenschoolse- of Tussenschoolse opvang	Kinderfysiotherapeut	Schoolpsycholoog/ orthopedagoog
Chauffeur schoolvervoer	IVP (Interne Vertrouwens Persoon)	Directeur/ Directielid / Schoolbestuur

Zodra leerkrachten zich zorgen maken of signalen herkennen gaat het stappenplan zoals hieronder beschreven in werking.

Veilig Thuis is bereikbaar via 0800-2000. Het vragen van advies gebeurt zonder het noemen van namen, geboortedata of andere herleidbare informatie. Wanneer er contact wordt opgenomen met Veilig Thuis en er wordt herleidbare informatie gedeeld, dan worden de ouders/verzorgers altijd geïnformeerd, tenzij in heel uitzonderlijke situaties de veiligheid van de leerling of van een ander in het geding is.

Het komt voor dat een andere persoon of instantie een melding heeft gedaan bij Veilig Thuis over een kind en dat de school benaderd wordt als informant. In dat geval is de school verplicht informatie te verstrekken. Het streven is om deze informatie te verstrekken met toestemming van betrokkenen.

Het stappenplan verder toegelicht

Stap 1. In kaart brengen van signalen

Breng de signalen in kaart die een vermoeden van huiselijk geweld of mishandeling bevestigen of ontkrachten en leg deze vast. Bij het in kaart brengen van signalen hanteren we de 7 W's:

1. Wat gebeurde er/ wat nam je waar?
2. Wie was erbij betrokken?
3. Waar gebeurde het?
4. Wanneer gebeurde het?
5. Waarmee gebeurde het?
6. Was er een waarneembare aanleiding?
7. Op welke wijze gebeurde het?

Het is belangrijk om gedurende het proces verslagen te maken. Dit verslag moet op een beveiligde plek opgeslagen waartoe alleen betrokken medewerkers toegang hebben, Parnassys. Beschrijf de signalen, de stappen die worden gezet en de besluiten die hierover worden genomen. Voor handvatten tijdens deze stap kun je gebruik maken van een signaleringsinstrument of signalenkaart. Gebruik de link.

Beschrijf de signalen zo feitelijk mogelijk. Als ook hypothesen en veronderstellingen worden vastgelegd, vermeld dan uitdrukkelijk dat het om een hypothese of veronderstelling gaat. Maak een vervolgaantekening als de hypothese of veronderstelling later worden bevestigd of ontkracht. Vermeld de bron als er informatie van derden wordt vastgelegd. Leg diagnoses alleen vast als ze zijn gesteld door een daartoe bevoegde beroepskracht.

Er is een app ontwikkeld die kan helpen bij het doorlopen van de stappen. Deze is te downloaden in de app stores. <https://www.poraad.nl/nieuws-en-achtergronden/app-meldcode-kindermishandeling-voor-onderwijs-beschikbaar>

Stap 2. Advies vragen aan deskundige collega of Veilig Thuis

- Bespreek de signalen met de IB-er en/of directie. Vraagt zo nodig advies aan Veilig Thuis Utrecht: 0800 – 2000. Dit kan op basis van anonieme leerlinggegevens, overleg met directie en/of KC'er.
- Als er behoefte bestaat aan meer duidelijkheid over (aard en oorzaak van) letsel kan de vertrouwensarts van Veilig Thuis of een forensisch geneeskundige om advies worden gevraagd.
- Raadpleeg bij specifieke vormen van geweld, zoals eer gerelateerd geweld, huwelijksdwang,
- Seksueel geweld of vrouwelijke genitale verminking, altijd Veilig Thuis Utrecht.
- Dit advies is ook belangrijk om mogelijke veiligheidsrisico's van eventuele vervolgstappen (bijv. gesprek met betrokkenen) zorgvuldig af te kunnen wegen.
- Leg de uitkomsten van de collegiale consultatie en/ of het gegeven advies door Veilig Thuis vast in een leerlingdossier dat op een beveiligde plek is opgeslagen met alleen toegang voor de direct betrokken collega's. Leg daarnaast essentiële punten vast in het leerlingdossier. Dit dossier is toegankelijk voor ouders/verzorgers.

Stap 3. Gesprek met de met betrokkene(n)

Bespreek de signalen met de betrokkenen. Het gesprek vindt altijd plaats in het bijzijn van de IB-er en/of directie. Heb je ondersteuning nodig bij het voorbereiden of het voeren van het gesprek met de leerling, raadpleeg dan een deskundige collega en/of Veilig Thuis.

- Leg de ouders/ verzorgers het doel uit van het gesprek;
- Beschrijf de feiten die zijn vastgesteld en de waarnemingen die zijn gedaan;
- Nodig de ouders/ verzorgers uit om een reactie hierop te geven;
- Kom pas na deze reactie zo nodig met een interpretatie van hetgeen gezien, gehoord en waargenomen is.

NB: Het doen van een melding zonder dat de signalen zijn besproken met de ouders/ verzorgers, is alleen mogelijk wanneer:

- Er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van de medewerker van school of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- Er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder/leerling door dit gesprek het contact met school zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

NB Voor het afwegen in stap 4 en 5 is er een afwegingskader.

Stap 4: Wegen van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Weeg op basis van de signalen, van het ingewonnen advies en van het gesprek met de betrokkenen het risico op huiselijk geweld of kindermishandeling. De weging wordt altijd gedaan samen met de IB-er en directie.

Weeg eveneens de aard en de ernst van het huiselijk geweld of de kindermishandeling.

Maak bij het inschatten van het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling gebruik van een risicotaxatie-instrument.
<https://www.ikvermoedhuiselijkgeweld.nl/kindermishandeling/let-op-de-signalen> of
<https://www.huiselijkgeweld.nl/interventies/aanpak/richtlijn-blauwe-plekken-bij-kinderen> of
<https://signalenkaart.nl/>

→ Raadpleeg in geval van twijfel altijd (opnieuw) Veilig Thuis. Zij bieden ondersteuning bij het wegen van het geweld en van de risico's op schade en zij kunnen adviseren over vervolgstappen.

- er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de leerling, die van de medewerker van school of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de ouder/leerling door dit gesprek het contact met school zal verbreken en dat de leerling daardoor niet voldoende meer kan worden beschermd tegen het mogelijk geweld.

NB Voor het afwegen in stap 4 en 5 is er een afwegingskader.

Stap 5: Beslissen over zelf hulp organiseren of melden.

Concluderen we op basis van de afweging in stap 4, dat we de leerling en zijn gezin redelijkerwijs voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kunnen beschermen:

- bespreek met ouders het opstarten van noodzakelijke hulp. Als school kunnen we de ouder helpen bij het zoeken van een hulpverlener. De ouder initieert de hulp.
- volg de effecten van deze hulp; maak gerichte afspraken over de vervolgacties; zet een tijdspad uit;
- doe alsnog een melding als er signalen zijn dat het huiselijk geweld of de kindermishandeling niet stopt of opnieuw begint. De directeur meldt.

Melden en bespreken met de betrokkenen

Wanneer de school de leerling en zijn gezin niet voldoende tegen het risico op huiselijk geweld of op kindermishandeling kan beschermen of er twijfels zijn of de school voldoende bescherming hiertegen kan bieden:

- De directeur meldt het vermoeden bij Veilig Thuis. Dit kan schriftelijk en telefonisch.
<https://www.samen-veilig.nl/voor-professionals/aanmelden/schriftelijk-melden/schriftelijk-melden-provincie-utrecht/>
- Hierbij wordt zoveel mogelijk aangesloten bij feiten en gebeurtenissen. Ook wordt duidelijk aangegeven indien de informatie die u meldt (ook) van anderen afkomstig is;
- De directeur overlegt met Veilig Thuis wat de school na de melding, binnen de grenzen van de gebruikelijke werkzaamheden, zelf nog kan doen om de leerling en zijn gezinsleden tegen het risico op huiselijk geweld of op mishandeling te beschermen.

De directeur bespreekt de melding vooraf met de ouders/ verzorgers. Hierbij is een tweede persoon van de school aanwezig.

- Hij legt uit waarom hij van plan is een melding te gaan doen en wat het doel is;
- Hij vraagt de betrokkenen uitdrukkelijk om een reactie;
- In geval van bezwaren van de betrokkenen, overlegt hij op welke wijze tegemoetgekomen kan worden aan deze bezwaren;

Is dat niet mogelijk, worden de bezwaren afgewogen tegen de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid te beschermen tegen het geweld of de kindermishandeling.

In deze afweging wordt de aard en de ernst van het geweld afgewogen en de noodzaak om de leerling of zijn gezinslid door het doen van een melding daartegen te beschermen;

De directeur meldt het ouders indien naar zijn oordeel de bescherming van de leerling of zijn gezinslid de doorslag geeft wel een melding te doen.

Van contacten met de betrokkenen over de melding kan worden afgezien:

- als er concrete aanwijzingen zijn dat de veiligheid van de betrokkenen, die van de melder, of die van een ander in het geding is, of zou kunnen zijn;
- als er goede redenen zijn om te veronderstellen dat de betrokkenen daardoor het contact met de school zullen verbreken.

Wettelijk meldrecht en verzoek tot informatie verstrekken

Iedere beroepskracht met een beroepsgeheim of een andere zwijgplicht heeft het wettelijk recht om, zo nodig zonder toestemming van (de ouders van) hun in dit geval leerling, vermoedens van kindermishandeling of huiselijk geweld, bij Veilig Thuis te melden. Dit wettelijk meldrecht is opgenomen in artikel 5.2.6 van de Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo) 2015. Daarnaast omvat het meldrecht het recht voor de beroepskracht om, zonder toestemming van de in dit geval ouder(s)/leerling, op verzoek van Veilig Thuis informatie over betrokkene te verstrekken.

De beslissing om vermoedens van huiselijk geweld wel of niet te melden met of zonder toestemming van de ouders, neemt de directeur, na consultatie van de betreffende medewerker en de IB-er. Het stappenplan van de meldcode biedt hierbij houvast.

Meldplicht

De meld-, overleg- en aangifteplicht in de onderwijswetten

In de onderwijswetten is de meld-, overleg-, en aangifteplicht opgenomen inzake seksuele misdrijven. In de verschillende wetsartikelen rond de meld- en overlegplicht in het onderwijs staan 3 belangrijke kenmerken:

Het moet gaan om het bekend zijn van een mogelijk seksueel misdrijf;

De dader is een met taken belast persoon (bijvoorbeeld een leraar) van de school of instelling;

Het slachtoffer is een minderjarige leerling van de school.

Procesgang meldplicht

- Stap 1: Een medewerker van KBs De Howiblo heeft het vermoeden van, of informatie over, een zedendelict, gepleegd door een medewerker van de school jegens een minderjarige leerling
- Stap 2: De medewerker meldt dit aan het bevoegd gezag, Kalisto.
- Stap 3: Het bevoegd gezag overlegt met de vertrouwensinspecteur.
- Stap 4: Er is een redelijk vermoeden van een strafbaar feit.
- Stap 5: Het bevoegd gezag informeert (ouders van) klager en aangeklaagde dat aangifte wordt gedaan.
- Stap 6: Het bevoegd gezag doet aangifte bij justitie of politie.

Meldplicht bij seksueel misdrijf op KBs De Howiblo

Als een medewerker op welke wijze dan ook bekend is geworden met een mogelijk seksueel misdrijf met kenmerken zoals hierboven beschreven, moet deze persoon dit direct melden bij het schoolbestuur. We noemen dit de meldplicht. Het is niet voldoende om een tussenpersoon te informeren, zoals bijvoorbeeld een lid van de schoolleiding of een vertrouwenspersoon.

De meldplicht geldt voor alle met taken belaste personen op KBs De Howiblo. Dit betekent dus ook voor interne vertrouwenspersonen die binnen hun functie informatie krijgen over een mogelijk seksueel misdrijf. Geen enkele medewerker binnen de school kan zich beroepen op de geheimhoudingsplicht.

Overleg- en aangifteplicht bij een seksueel misdrijf op school

Als een bevoegd gezag van een school (het schoolbestuur, Kalisto) op welke wijze dan ook bekend is met een mogelijk seksueel misdrijf - met de kenmerken zoals eerder beschreven - dan moet zij direct in overleg treden met de vertrouwensinspecteur van de Inspectie van het Onderwijs.

We noemen dit de overlegplicht. De vertrouwensinspecteur stelt in overleg met het schoolbestuur vast of er op grond van de op dat moment bekende feiten sprake is van een redelijk vermoeden van een mogelijk strafbaar feit.

Als geconcludeerd wordt dat er sprake is van een redelijk vermoeden van een seksueel misdrijf, dan is ons schoolbestuur direct verplicht aangifte te doen bij de politie. Ook als de betrokkenen in de zaak hun bedenkingen hebben. We noemen dit de aangifteplicht. Als tot aangifte wordt overgegaan informeert het schoolbestuur de betrokken, dus zowel het slachtoffer als de dader. Dit is wettelijk voorgeschreven.

Als het bestuur ondanks de verplichting geen aangifte doet, dan gaat de vertrouwensinspecteur over tot escalatie. Uiteindelijk wordt na 10 dagen de minister geïnformeerd, die mogelijk sancties kan opleggen.

Valt seksuele intimidatie ook onder de meld-, overleg- en aangifteplicht?

Bij seksuele intimidatie gaat het om ongewenste en seksueel getinte aandacht die tot uiting komt in verbaal, non-verbaal en/of fysiek gedrag. Sinds juli 2024 is seksuele intimidatie, indien indringend, in de openbare ruimte, ook strafbaar (artikel 429 ter van het Wetboek van Strafrecht).

Seksuele intimidatie wordt ook wel omschreven als 'ongewenste intimiteiten'. Zoals verbaal (bijvoorbeeld seksueel getinte opmerkingen maken of seksueel getinte sms'jes of briefjes toesturen, non-verbaal (bijvoorbeeld seksueel gerichte gebaren maken) en/of fysiek (bijvoorbeeld iemand ongewenst aanraken). (Bekijk in [deze folder](#) enkele beschreven situaties als voorbeeld)

Bij seksuele intimidatie gaat het niet om de intentie van de dader. En ook niet om de wijze van seksuele benadering, of hoe het slachtoffer de benadering heeft ervaren. Het gaat erom dat de seksuele benadering naar algemene maatstaven als intimiderend kan worden beschouwd. In de kern is het niet aanvaardbaar als iemand een ander op intimiderende wijze als seksueel object benadert.

Als binnen een school of instelling zich een mogelijke situatie van seksuele intimidatie voordoet, wordt geadviseerd in overleg met de vertrouwensinspecteurs om op te treden. Uit de praktijk blijkt namelijk dat het soms lastig is om te beoordelen of een melding valt in de categorie seksuele intimidatie of seksueel misbruik. Neem dus juist ook contact op als u vermoedt dat binnen een school of instelling zich een situatie van seksuele intimidatie voordoet. De vertrouwensinspecteurs kunnen u hierin adviseren.

Geen aangifteplicht vertrouwensinspecteurs

De vertrouwensinspecteurs zelf zijn vrijgesteld van de plicht om aangifte te doen van een seksueel misdrijf. Zij zijn wettelijk verplicht geheim te houden wat leerlingen, ouders of personeelsleden van een school hun toevertrouwen ten aanzien van mogelijke seksuele misdrijven.